

[Lars P. Jensen.]

side fordelene af et større marked, men vil på den anden side komme ud for alvorlige tilpassingsvanskeligheder, der uden passende modforholdsregler meget vel vil kunne bringe produktion og beskæftigelse i fare.

For landbrugsvarernes vedkommende er det kendt, at der i forbindelse med forhandlingerne om dannelsen af de syv fra regeringens side er ført forhandlinger om disse landbrugsproblemer, for det første med England om de specielle problemer, vi havde dér; for det andet er der ført forhandlinger med Sverige, for det tredje med Vesttyskland, og den højtærede udenrigsminister nævnte forleden, at der også er ført forhandlinger med Schweiz om visse problemer. Resultatet af disse forhandlinger er kendt, og jeg skal ikke kommentere dem. Det er jo klart, at Danmark har særlige landbrugsinteresser at varetage; ca. halvdelen af vor eksport er fortsat landbrugsvarer, og det er spørgsmålet om landbrugsinteressernes varetagelse, der i forbindelse med samtlige markedsplaner har voldt de store vanskeligheder.

Men Danmark er ikke længere udelukkende et landbrugsland. Dansk industri og handel og håndværk kommer også ud for vanskeligheder. Skal beskæftigelsen holdes og dermed levedoden, må det efter min opfattelse ske ved en ekspansion i industrien. Lige siden begyndelsen af 1930'erne har Danmark brugt handelsrestriktioner som middel i handelspolitikken. Denne politik har samtidig haft betydning, delvis betydning, for udbygningen og udviklingen af den danske industri. I kraft af importrestriktionerne er der opstået en række industri-virksomheder, og eksisterende virksomheder har kunnet udvide således, at den danske industri i dag producerer ca. tre gange så meget, som den gjorde i årene umiddelbart før valutakontorets oprettelse. Landet er på mange områder blevet mere selvforsynende med industrivarer end tidligere, og en række brancher har navnlig i de senere år fået en stor eksport i gang, foruden at de i væsentligt omfang forsyner hjemmemarkedet.

Det er klart, at det relativt lille hjemmemarked med 4½ mill. indbyggere ikke giver alle brancher mulighed for at udnytte de

tekniske fremskridt, der er sket ikke mindst i efterkrigsårene. Nu står vi over for at skulle være medlem af et frihandelsområde, hvorved hjemmemarkedet udvides til et sted mellem 85 og 90 mill. indbyggere. Det vil i første række være en fordel for de virksomheder, der i forvejen er indstillet på eksport, virksomheder, som har forbindelser i udlandet, som har salgsapparatet i orden og har kunnet følge med i den tekniske udvikling. Men en stor del af industrien har hidtil så godt som udelukkende produceret for hjemmemarkedet og har gjort det i ly af de hidtil eksisterende importrestriktioner.

Spørgsmålet er derfor: hvordan vil denne del af den danske industri kunne klare sig i det fremtidige store marked? Lige så vel som den danske industri får adgang til de andre medlemslandes hjemmemarkeder, får disse landes industrier adgang til det danske hjemmemarked. Af beskæftigelsesmæssige, valutariske og samfundsmæssige grunde er det jo lige så vigtigt at producere varer for hjemmemarkedet som til eksport. Producenter vi ikke selv varerne, må vi importere dem og bruge fremmed valuta, og vore arbejdere må gå arbejdsløse. Det må være en opgave for folkettingen at tilrettelægge forholdene for erhvervslivet sådan, at overgangen til de helt nye erhvervspolitiske forhold, som bliver en følge af vor tilslutning til de syvs frihandelsområde, bliver så lempelig som muligt, og her spiller de to lovforslag, som vi nu har til behandling, finansministerens forslag om ændringer i toldloven og handelsministerens forslag indeholdende en udvidelse af frilisterne, en afgørende rolle.

Det er klart, at de to lovforslag må ses som en helhed. Hvordan de to love vil virke i deres helhed, er det vel derimod umuligt at sige. Hvordan vil prisniveauet udvikle sig, når importbegrænsningen ophæves, og når tolden sættes i stedet? Ingen kan vel sige noget om eller give noget tal for, hvor meget importreguleringen har fordyret varerne, men at den på mange felter har gjort det, er vel ubestridt. Det er jo ikke nogen ringe liberalisering, den højtærede handelsminister foreslår. Ministeren oplyser i sin fremsættelsestale, at OEEC-liberaliseringen vil stige fra 86 pct. til 96 pct., og understreger endvidere, hvor betydelig liberaliseringen bliver, ved at nævne, at den del af